

Ільганаєва В.О.

доктор історичних наук, професор,
Ужгородський інститут культури і
мистецтв

Культура глобального світу: моменти єднання.

Утверджуються ознаки формування нового пост-цивілізаційного етапу розвитку культури. Основними моментами її становлення вважаються якісні зміни у сфері соціальної взаємодії та інтеграція науки і освіти на основі включення до розгляду універсальних законів буття.

Ключові слова: культура, пост-цивілізація, соціальна взаємодія, суспільна єдність, якість суспільних зв'язків, рівноважний розвиток.

Утверждается признаки формирования нового пост-цивилизационного этапа развития культуры. Основными моментами ее становления считаются качественные изменения в сфере социального взаимодействия и интеграция науки и образования на основе включения к рассмотрению универсальных законов бытия.

Ключевые слова: культура, пост-цивилизация, социальное взаимодействие, общественная единство, качество общественных связей, равновесное развитие.

The work confirms the signs of formation of a new post-civilizational stage of culture development. The main moments of its formation are considered as changes in the sphere of social interaction and integration of science and education based on the inclusion of universal laws of existence.

***Key words:** culture, post-civilization, social interaction, social unity, quality of public relations, balanced development.*

У XXI столітті культура вже не може розвиватися без усвідомлення людством інтегральності буття через єднання змісту і відчуття в пізнанні, комунікації та діяльності. Культура нового життєвого світу людства визначає процес становлення нового со-буття людини з іншими, що розпочалося давно, але лише тепер набуває значення моменту вибору вектору свого розвитку. Останні події в суспільстві повністю доказують, що неякі діалоги, полілоги та дотримання толерантності в єдиному просторі культури вже не ведуть до якісних змін у житті людства. Формування оптимальних «стратегій взаєморозуміння» можуть відбуватися лише на рівні суспільної взаємодії, що є вищим за рівень на якому відбувається спілкування. Ми спостерігаємо утримання позицій учасниками «соціального партнерства» та збереження ними наміру досягнення своїх цілей, а в більшості випадків відчувається неприховане небажання почути іншого/інших. Об'єднати людей може лише щось більше, значне, важливе настільки, що кожний має зробити поступки один перед одним. До уваги беруться звичні схеми, що завжди ведуть до розмежування думок, оцінок, економічних санкцій або пошуку винних у ситуаціях життя суспільства, а поза увагою політиків, ЗМІ та науковців завжди лишається шляхи єднання над всіма розбіжностями.

Всі звичні життєві світи у просторі сучасної культури, що були сформовані протягом історичного часу внаслідок місця народження, етнічної приналежності, освіти та стилей мислення у пізнанні, мови та менталітету, традицій та релігій, соціальних статусів тощо втрачають в новій культурній ситуації своє генералізаційне культуроутворююче значення. Ні, це не підтримка процесів, що ведуть до уніфікації соціокультурних параметрів життя та образу людини, а лише намагання звернути увагу спільноти на принцип єдності людського роду у рейтингу нових цінностей сучасної культури. Локальна єдність в наш час це вже не є і не може бути запорукою безболісного, рівноважного стабільного, захищеного існування людини, бо попре все, життєвий світ став єдиним. Він став інтегральним. Він замкнувся у колі штучних світів створених цивілізацією. Тепер цей світ, що міцно пов'язаний з Природою, вже не може утримуватися лише в намірі її постійного використання та руйнування. Продукування, розповсюдження та використання конструктів, що описують інтегральний світ людини, її свідомості як відображення нового стану культури стає умовою використання нових схем колективної поведінки людей та переходу до нового стану культури, що долає обмеженість, одиничних світів.

Так відбувається становлення нової пост-цивілізаційної культури, що до тепер визначалося динамічним науково-технічним прогресом, інтелектуальними і комунікаційними революціями,

суб'єктивізмом історичного часу, плюралістичністю світоглядних маніфестацій ХХ ст.. Людська цивілізація на планеті вийшла на рівень системної організації, функціонування якої свідчить про глибоку кризу, а подальший розвиток залежить від перетинання границь, що побудовані розумом без гармонії з почуттям. В таких умовах одним із важливіших чинників становлення нової культури є сфера соціальної взаємодії, що включає в себе встановлення нових зв'язків та відносин між людьми.

Медіапростір дійсності суспільного життя є особливою реальністю, в якій відбувається інтеграція всіх форм суспільної взаємодії, що розкривалися в різні історико-культурні епохи життя суспільства і визначали цілі реалізації потреб досягнення середовищного комфорту. Медіа набули властивість регулятора подальшого становлення й розвитку культури як сукупність засобів соціальної взаємодії, що опосередковує всі інші сфери життєвого простору людей, у всьому різноманітті її частин. Це культура, яка є закономірним результатом всього попереднього егоцентричного шляху розвитку людства, якому були притаманні роз'єднання, подрібнення, дифузія або диференціація, відторгнення думок інших.

У цьому ж контексті актуальним стає питання комунікаційної асиметрії, що виникає у інформаційному обміні комунікаторів. Асиметрія в медіапросторі виникає із різниці потенціалів правильних зв'язків, зокрема по горизонталі і по

вертикалі суспільного устрою. Медіа мережі утворили замкнуте коло зв'язків, вхід і вихід до яких керуються цифровими нормами, а рівновага системи вище її лінійних горизонтальних з'єднань. При досягненні певних узгоджень на одному рівні з'єднання, підйом у витку на новий рівень наступного кола (на новий рівень наших стосунків) залежить від рівності потенціалів «-» і «+» у сприйнятті іншого (у сприйнятті комунікаторами один одного).

Весь історичний процес проходить різні стани: підйоми і падіння, прогрес і кризи, матеріальних акцентуацій та ідеальні, переваги виробництва або культури, виробництва товарів і споживання, освіти і нестачі потрібних фахівців. Всі ці гойдалки набувають різних форм, нових рис, характеризуються кількісними параметрами, а врівноважуються лише якісними змінами у взаємодії між людьми. Це відбувається з нами саме в цей історичний момент. Вся створена конструкція суспільства, як це було і раніше у критичні періоди соціальних трансформацій, вимагає зміни насамперед якості людських зв'язків і відносин, тому що їх загальний потенціал накопичив негативний заряд. Все це нагадує класичну революційну ситуацію, яка має відношення вже до народження нового духовного світу, проти якого так чинить опір вся матеріальна частина забезпечення суспільства. А також неусвідомлений опір більшості людства, що перебуває у владі своїх споживчих бажань. Тому завдання подальшої трансформації системи соціальної взаємодії переноситься в сферу

трансльованих смислів та наміру їх розповсюдження в медіапросторі суспільного життя.

Моментом обрання нових стратегій розвитку культури стає сфера пізнання, сфера науки і освіти. Єднання науки і освіти відбувається на засадах формування інтеграційних уявлень про біосоціальну сутність людини, обґрунтування єдності соціогенезу, культурогенезу та антропогенезу в уявленнях філософії та гуманітарних наук (інформатики, соціології, психології, лінгвістики, культурології, історії та ін.). Виникли, але ще не отримали широкого розповсюдження теоретичні конструкції про близькість розуміння процесів розвитку людини і мови, сприйняття і відчуття, «Я» і світу, нової міфології, цілісності і частковості. Подолання опозиційності пізнавального процесу і зближення методології пізнання у світовій науці, мистецтві, освіті, суспільному житті уможлиблює «нову концептуалізацію» суспільного життя до нової концептуалізації єдиної картини світобудови. Дійсність і реальність в людському сприйнятті, вихід в простір чуттєвого збігу властивостей сполучених об'єктів визначає потенціал саморозвитку суспільства і культури як його цілісного стану.

Таким чином, передбачення нових парадигмальних зрушень в науці і народження нової культури в єдності буття як послідовного універсального зв'язку є фундаментальною підставою зближення природничих, технічних і гуманітарних наук,

які поступово відкривають дію універсальних законів Універсуму, зокрема у механізмі колективної свідомості. Інтелектуальна еволюція попереднього періоду в процесі розвитку людської цивілізації замінюється духовною еволюцією культури як стану виникнення нової цілісності людської цивілізації. Системна криза суспільства є ознакою досягнення граничності розгортання людської історії в її матеріально-речовому втіленні. Утвердження всередині наукової спільноти однієї наукової картини світу забезпечить єдиний контекст розуміння всіх процесів становлення Культури єдиного Людства.

Шемаєв О. О.

*кандидат історичних наук,
начальник юридичного відділу
«Науково-інформаційний центр»,
м. Харків*

Шемаєва Г. В.

*доктор наук із соціальних
комунікацій, професор, Харківська
державна академія культури, м.
Харків*

МЕДІАТИЗАЦІЯ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ

Визначається розширення процесу культурної дипломатії в нових умовах глобалізації; обґрунтовується використання соціальних мереж, платформи Global Ukraine як інноваційного інструменту розвитку дипломатії; пропонуються потенціальні ролі музеїв і бібліотек у просуванні позитивного іміджу країни.

Ключові слова: *Культурна дипломатія, цифрова дипломатія, соціальні мережі, недержавні інституції, музей, бібліотека.*